

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Mateřská škola Sopotnice 313

561 15 Sopotnice 313

Identifikátor: 600 103 919

Zřizovatel: Obec Sopotnice

Obecní úřad, 561 15 Sopotnice

Školský úřad Ústí nad Orlicí, Špindlerova 1167, 562 01 Ústí nad Orlicí

Termín konání orientační inspekce: 18. - 19. ledna, 3. února 2000

Čj.	105 025/00-1006
Signatura	oj5at106

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

MŠ Sopotnice byla v předchozích dvou letech jednotřídní, ve školním roce 1999/2000 se stala dvoutřídní školou. Ve třídě, která byla nově otevřena jsou integrovány dvě děti s těžkým zdravotním postižením.

Z důvodu onemocnění pedagogických pracovníků byla orientační inspekce v MŠ Sopotnice přerušena na dobu dvou týdnů.

Plánování a příprava vzdělávací činnosti

Vzdělávací program mateřské školy vychází z Programu výchovné práce pro jesle a MŠ, čj. 33 483/83-201. Učitelky se na práci připravují předem, zpracovávají vlastní týdenní tematické programy a denní přípravy. Úkoly vzdělávacích činností jsou vybírány v souladu s didaktickými zásadami – jsou přiměřené, diferencované podle věku a schopností dětí. Výchovné složky jsou v týdenních programech zahrnuty rovnoměrně. Odděleně jsou plánovány úkoly mravní výchovy, které nejsou vnitřně spjaty s daným tématem. Obsah týdenního programu je zasazen do určitého motivačního rámce, který zpravidla vychází z rozvíjení poznání (jedná se o výchovnou složku). Ne vždy se daří zpracovávat program tak, aby jeho jednotlivé vzdělávací činnosti tvořily kompaktní celek a aby jejich volba vyplynula z přirozených logických souvislostí. Činnosti jsou řazeny v mechanickém sledu bez širší tematické provázanosti, z čehož vyplývá určitá naukovost vzdělávacího programu. V denních přípravách je vždy stanoven individuální program pro dítě se zdravotním postižením. Přestože jsou ve škole integrovány dvě děti, individuální program je vypracován pouze pro jedno.

Úroveň plánování je dobrá.

Podmínky vzdělávací činnosti

V MŠ pracují 3 pedagogické pracovníce. Pouze ředitelka má odpovídající odbornou a pedagogickou způsobilost. Jedna z učitelek je absolventkou Vyšší odborné pedagogické školy v Litomyšli, avšak studijní obor pedagogika specifických činností ve volném čase ji neposkytuje předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost pro práci v předškolním zařízení (viz vyhláška MŠMT č. 139/1997 Sb. o podmínkách pedagogické a odborné způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců). Studium speciální pedagogiky ji umožnilo získat odborné znalosti, které využívá při práci s postiženými dětmi. V MŠ provádí logopedii a vede kroužek hry na flétnu. Druhá učitelka je bez odborné a pedagogické způsobilosti.

Prostorové podmínky školy jsou vynikající. MŠ sídlí v areálu, který byl vybudován v roce 1978 pro potřeby předškolního vzdělávání. MŠ využívá 2 prostorné třídy, které dětem poskytují široké možnosti pro pohybové vyžití. Vnitřní uspořádání je členité, nabízí dětem možnosti hry v námětových koutcích nebo volné tvořivé aktivity v různých zákoutích i u pracovních stolů. Vybavení hračkami a učebními pomůckami je velmi dobré. Samostatně je vytvořen hrový koutek se speciálními hračkami a pomůckami pro děti zdravotně postižené. Celkově interiér působí příjemným dojmem, je vkusně a účelně zařízen.

V denním režimu je pevně stanovena doba podávání jídla, pobytu venku a odpoledního odpočinku. Celkový poměr spontánních a řízených činností byl vyvážený, jejich řazení a střídání v průběhu dne však ne vždy respektovalo zásady relaxace. Přejít z jednotlivých činností do druhých byl spojen s větší mírou organizovanosti. Pitný režim je zaveden, ale jeho využívání bylo v průběhu dne minimální.

Z rozboru dokumentace vyplývá, že velmi často (téměř každý měsíc) dochází k přerušování provozu ve třídě s integrovanými dětmi. Děti jsou přeřazovány do I. třídy, čímž je narušena kontinuita speciální péče i výchovně vzdělávacího procesu. Důvodem je absence (nemoc) učitelek.

Materiální podmínky mají velmi dobrou úroveň, personální a psychohygienické jsou na dobré úrovni. Řešení nepřítomnosti učitelek přemístováním dětí do druhé třídy není z hlediska respektování psychohygienických a speciálních potřeb dětí vhodné.

Organizace, formy a metody vzdělávací činnosti

Vzdělávací činnost byla organizována v režimových blocích. V ranních hrách byla dětem poskytnuta svoboda volby hry a činností, kterou využily v individuální hře a ve skupinové činnosti. Všechny činnosti byly doprovázeny bohatým slovním sebevyjádřením dětí. Pro zpestření her měly učitelky připravenou nabídku dalších aktivit – výtvarných, pracovních. Během her volily formu individuálního přístupu, avšak v integrované třídě po příchodu postiženého chlapce (nevidomého) bylo další organizování her i následujících vzdělávacích činností velmi ztíženo. Chlapci byl poskytován neustálý fyzický a verbální kontakt s učitelkou, současně se však zmenšil prostor, který mohla učitelka věnovat ostatním. Pro programově řízené vzdělávací činnosti byl zvolen frontální průběh, což odpovídalo daným podmínkám ve třídě.

Stolování dětí probíhalo ve třídách, mělo kulturní průběh. Děti se však na jeho přípravě podílely jen minimálně. Neměly možnost výběru různých porcí podle svých biologických potřeb. Nebyla dostatečně podporována samostatnost při sebeobslužných činnostech.

Zvolená organizace, formy a metody vzdělávací činnosti měly dobrou úroveň.

Motivace a hodnocení

Ve vzdělávacích činnostech učitelky využily verbální a názorné motivace, která jim umožnila získat zájem dětí. V průběhu činností byly děti nenásilně povzbuzovány, učitelky oceňovaly jejich snahu. Citlivě vstupovaly do her dětí jako jejich partneři, pomohly radou či poskytly jistotu při rozhodování. K ověřování znalostí a dovedností využívaly učitelky často individuální rozhovory. Ne vždy rovnoměrné členění pozornosti mezi integrované děti a ostatní způsobilo, že při kolektivní činnosti z pracovní výchovy byly poznatky a dovednosti prověřovány a upevňovány nahodile. Hodnocení dětí bylo jednoznačně pozitivní, mělo povzbuzující účinek.

Motivace a hodnocení měly velmi dobrou úroveň.

Interakce a komunikace

Učitelky měly k dětem laskavý a milý přístup. Klidným vystupováním, otevřeností a empatií přispívaly k vytváření pozitivního komunikačního prostředí. Někde však přílišná úzkostlivost ve vedení pedagogického procesu způsobovala to, že verbální projev učitelky nesl znaky didaktičnosti. Komunikace mezi dětmi navzájem i mezi učitelkou byla zcela bezprostřední. Hlavně v průběhu spontánních her byl vytvořen široký prostor pro volné vyjadřování dětí a aktivní rozvoj slovní zásoby. Komunikace v integrované třídě však byla narušována nejmladším chlapcem (3-letým). Chlapec často vyvolával fyzické konflikty, které nebyly vzhledem k vytíženosti učitelky vždy spravedlivě vyhodnoceny nebo jim nebylo včas předcházeno. Kontakt učitelek se zrakově postiženým dítětem je velmi těsný. Od příchodu do MŠ je mu věnována neustálá péče.

Celkově je úroveň spolupráce a komunikace na velmi dobré úrovni.

Spontánní činnosti

Při ranních hrách měly dostatečný časový prostor pro spontánní hru ty děti, které jsou ve škole od ranních hodin. Děti přicházející po osmé hodině, projevovaly neuspokojenost potřeby spontánního vyžití. Prostor pro její naplnění byl vytvořen až v druhém režimovém bloku tj. od 10:00 h. Děti měly možnost výběru hraček a pomůcek. Hráč byl ponecháván volný průběh, děti mohly rozvíjet svoji fantazii. Průběh her v integrované třídě byl narušován konfliktním jednáním nejmladšího dítěte.

Úroveň spontánních činností měla dobrou úroveň.

Řízené činnosti

Řízené činnosti byly uskutečněny frontálně v samostatných organizačních jednotkách. Ranní cvičení mělo radostný průběh, zapojily se do něho všechny děti. Smíchem a veselými výkřiky projevovaly radost z pohybu. Děti dokázaly reagovat pohybem na změnu rytmu. Zdravotní cviky jsou zařazovány systematicky, méně pozornosti bylo věnováno důslednému procvičování. Při kolektivní práci z pracovní výchovy procvičovaly děti především technické dovednosti při práci se štětcem, lepidlem, papírem a dalším materiálem. Děti pracovaly podle pokynů učitelky. Mechanické plnění úkolů způsobilo, že počáteční zájem o činnost postupně upadal. Práci dokončily nejstarší děti, pomůcky uklízela již jen učitelka. Řízená činnost z hudební výchovy (dále HV) měla po metodické stránce správnou skladbu, chyběl jí však činnostní charakter. Jednotlivé složky HV byly řazeny mechanicky za sebou, bez obsahového prolínání. Přestože učitelka měla připravené dostatečné množství názorných pomůcek, obrazového a poslechového materiálu, vlivem méně promyšlené organizace zaměstnání, se i zde postupně vytrácela soustředěnost dětí.

Sledované řízené činnosti měly průměrnou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Kvalita vzdělávací činnosti školy má dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Mateřská škola má zpracovanou dlouhodobou koncepci rozvoje školy, která jasně ukazuje směr dalšího vzdělávacího působení školy. Vychází přitom z podmínek, které jí její poloha uprostřed přírodního prostředí poskytuje. Úzký kontakt s přírodou po celý školní rok, učit se vnímat její proměny, krásu, pečovat o ni a chránit ji, vytvářet úzký vztah k celému rodnému kraji tvoří hlavní hodnotovou orientaci koncepce školy.

Střednědobé úkoly jsou obsaženy v ročním plánu pro školní rok 1999/2000. Vycházejí jak z koncepčních záměrů, tak z hodnocení minulého školního roku. Některé úkoly jsou stanoveny konkrétně i se způsoby jejich realizace, některé jsou v obecné rovině bez bližšího rozvedení do dílčích kroků. Mezi nejdůležitější patří vytvoření podmínek pro rozvoj zdravotně postižených dětí, nenásilné integrování do kolektivu třídy. Pozornost je věnována jazykové výchově, především správné výslovnosti, dále rozvoji matematických představ, bližšímu seznamování s živou a neživou přírodou aj. Kontrola plnění úkolů je součástí ročního plánu.

Plánování je pojato jako ucelený systém, jeho úroveň je velmi dobrá.

Organizování

Dvoutřídní MŠ je otevřena od 6:30 do 16:00 hodin. Dopoledne je provoz v obou třídách, odpoledne se spojuje do jedné třídy. Učitelky pracují ve třítydenním cyklu, avšak rozpis služeb není zpracován ve všech jeho variantách. Není zajištěno efektivní překrývání služeb učitelek ve třídě s integrovanými zdravotně postiženými dětmi. V této třídě pracuje každý týden jiná učitelka. Neustálým střídáním je narušována systematičnost a kontinuita speciální péče.

Pravidla organizace provozu jsou stanovena ve vnitřním řádu, v ročním plánu školy a v pracovních náplních, současně vymezují povinnosti a odpovědnost pracovníků.

MŠ vede povinnou dokumentaci v souladu s § 45b odst. 1a zákona ČNR č. 76/1978 Sb. o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Dokumentace pro zdravotně postižené děti je vedena (dle Metodického pokynu MŠMT k integraci dětí a žáků se zdravotním postižením do škol a školských zařízení čj. 16 138/98) pouze pro jedno zdravotně postižené dítě. Vzorně a přehledně je doložena na dítě se zrakovým postižením, které je v péči SPC (Speciálně pedagogického centra) v Hradci Králové. Spolupráce s tímto odborným pracovištěm je úzká. Centrum poskytuje odborné konzultace, literaturu, zapůjčuje speciální hračky. Pravidelně MŠ navštěvují jeho pracovníci. V dokumentaci dalšího integrovaného dítěte, které má více vad jsou odborné zprávy pouze od pediatra a neurologa, není vypracován individuální vzdělávací plán, nebyl navázán kontakt s příslušným SPC.

Informační tok uvnitř školy má stanovena jasná pravidla. Informace pro rodiče podává řád MŠ. Vymezuje především jejich povinnosti a odpovědnost, chybí však informace o jejich právech. Součástí vnitřního informačního systému je pravidelné konání pedagogických a provozních porad. S aktuálními informacemi jsou pracovníce seznamovány okamžitě, došlé materiály jsou přístupné na určeném místě.

Organizace provozu má daná pravidla, organizace pedagogického procesu a integrovaného vzdělávání není v rámci celkového uspořádání a fungování efektivně promyšlena. Organizování má průměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Ze strany ředitelky je poskytována pedagogickým pracovnícům účinná především metodická pomoc jak při přípravě vzdělávací činnosti, tak při diskuzích na pedagogických poradách. Záznamy z porad dokumentují, že jsou využívány jako nástroj odborného řízení školy. Ředitelka vytváří podmínky pro další vzdělávání učitelek. Účastní se odborných seminářů pořádaných Pedagogickým centrem v Ústí nad Orlicí. Ředitelka si vede každoroční přehled o navštívených akcích. Není však systematicky zabezpečeno uvádění nekvalifikované učitelky do praxe. Pro hodnocení učitelů nejsou stanovena kritéria.

Ve vedení a motivování pracovníků se vyskytly dílčí nedostatky, celková úroveň je spíše nadprůměrná.

Kontrolní mechanismy

Ředitelka má vypracovaný plán kontroly a hospitační činnosti. Úkoly jsou rozloženy do jednotlivých měsíců. Plnění je zaznamenáváno do realizačního plánu nebo je v zápisech z provozních porad. Úkoly stanovené pro hospitační činnosti korespondují s pedagogickými záměry ročního plánu. Z hospitací jsou vedeny záznamy. Obsahují úkol, podrobně je sledován metodický postup, vyzvednuta pozitiva, avšak chybí závěry vypovídající o tom, zda byl splněn cíl, popř. přijata opatření k nápravě.

Systém kontrolních mechanismů má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení školy má velmi dobrou úroveň. V oblasti organizování však byly zjištěny nedostatky způsobené především nedostatečnou časovou dotací pro souběžné působení učitelů v integrované třídě.

Od poslední inspekční návštěvy vykonané v roce 1995 došlo ke kvalitativnímu posunu v oblasti řízení. Zvýšila se funkčnost a účinnost procesu plánování a kontroly. K negativnímu posunu došlo v personální struktuře, neboť se snížilo kvalifikované zastoupení pedagogického personálu. Rezervy přetrvávají v oblasti organizace, především v efektivním využití služeb učitelů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Informační výpis ze sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení k 1. září 1998
- Výkaz o MŠ k 30. září 1999
- Hodnocení školního roku 1998/99
- Pracovní plán školy na školní rok 1999/2000
- Koncepte školy
- Tematické vzdělávací programy, denní přípravy - I. a II. třída
- Přehledy výchovné práce - I. a II. třída
- Evidence dětí (přihlášky do MŠ, rozhodnutí o přijetí do MŠ, evidenční listky, přehled docházky dětí)
- Dokumentace zdravotně postižených dětí
- Rozpis služeb pedagogických a provozních pracovníků
- Rozhodnutí ŠÚ o udělení výjimky z počtu dětí ve třídě
- Personální dokumentace, pracovní náplně
- Vnitřní řád MŠ
- Řád MŠ - pro rodiče
- Zápisy z kontrolní činnosti
- Zápisy z pedagogických a provozních porad
- Inspekční zpráva čj. ČŠI 174/95

ZÁVĚR

Řízení MŠ má velmi dobrou úroveň. Škola zaujala vstřícný a humánní postoj k integraci zdravotně postižených dětí. Současně však jsou rezervy především v organizaci vzdělávacího procesu a v zajištění odborné speciální péče.

Celkově má MŠ dobrou úroveň.

Při orientační inspekci nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka

Titul, jméno a příjmení

Podpis

PaedDr. Jaroslava Břízová

V Ústí nad Orlicí dne 7. února 2000

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .....

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení

Podpis

Jaroslava Matějková

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	24. února 2000	
Zřizovatel	24. února 2000	105 059/00-1006

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nepodány